

Sygn. akt II AKa 120/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Stanisław Rączkowski
Sędziowie:	SSA Edward Stelmasik SSA Ryszard Ponikowski (spr.)
Protokolant:	Anna Dziurzyńska

przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Marka Szczęsnego

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2014 r.

sprawy **B. Ł. i A. D.**

oskarżonych z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 5 lutego 2014 r. sygn. akt III K 121/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego A. D. oraz B. Ł. w ten sposób, że wysokość wymierzonej w punkcie I części dyspozytywnej wyroku kary grzywny, w odniesieniu do oskarżonego A. D. podnosi do 400 stawek dziennych po 10 złotych każda, a w odniesieniu do oskarżonego B. Ł. do 450 stawek dziennych po 10 złotych każda;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonych kary grzywny zalicza każdemu z oskarżonych okresy ich tymczasowego aresztowania od dnia 5 lutego 2013 r. do dnia 5 maja 2013r.

IV. zasądza od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, w tym wymierza oskarżonemu A. D. opłatę w wysokości 1100 złotych za obie instancje, a oskarżonemu B. Ł. w wysokości 1200 złotych za obie instancje.

UZASADNIENIE

A. D. B. Ł. oskarżeni zostali o to, że:

w nocy z 01/02 lutego 2013r. w C., rejonu (...), na

ul. (...), działając wspólnie i w porozumieniu, dokonali rozboju na osobie D. Z., w ten sposób, że używając w sposób bezpośrednio zagrażający życiu przemocy polegającej na kopaniu pokrzywdzonego butami po głowie, doprowadzając go tym samym do stanu bezbronności, zażądali od w/w wydania pieniędzy, a następnie zabrali w celu przywłaszczenia telefon komórkowy m-ki N., kurtkę skórzaną oraz plastikową papierošnicę koloru czerwonego wraz z papierosami o łącznej wartości 250 zł, w następstwie czego spowodowali

u D. Z. obrażenia ciała w postaci stłuczenia głowy, wieloodłamowego złamania kości twarzoczaszki (złamania kości oczodołów, zatok szczękowych, łuków jarzmowych i nosa), liczne podbiegnięcia krwawe twarzy, skutkujących rozstrojem zdrowia na okres powyżej dni siedmiu,

tj. o przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11§ 2 k.k.

Sąd Okręgowy w Legnicy, po rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia 5 lutego 2014 r. (sygn. akt III K 121/13) podjął następujące rozstrzygnięcia:

I. uznał oskarżonych A. D. i B. Ł. za winnych popełnienia zarzucanego im czynu, z tym że z jego opisu wyeliminował słowa „w sposób bezpośrednio zagrażający życiu” i zakwalifikował go z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 1 k.k., w zw. z art. 11 § 3 k.k. i art. 33 § 1, 2, 3 k.k. i wymierzył im kary po 2 (dwa) lata pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 10 zł każda;

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 2 k.k. i art. 73 § 2 k.k. wykonanie orzeczonych kar pozbawienia wolności wobec obu oskarżonych warunkowo zawiesił na okres próby lat 4 (czterech) oddając ich w tym okresie pod dozór kuratora sądowego;

III. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczył oskarżonym okresy tymczasowego aresztowania od dnia 05.02.2013r. do 05.05.2013r.

IV. na podstawie art. 46 k.k. orzekł od oskarżonych A. D. i B. Ł. obowiązek uiszczenia kwot po 1000 zł od każdego z nich na rzecz pokrzywdzonego D. Z. tytułem zadošuczynienia za doznaną krzywdę;

V. na podstawie art. 44 § 2 k.k. i art. 230 § 2 k.p.k. orzekł przepadek dowodów rzeczowych ujętych w wykazie dowodów na kartach 103 do 105 w poz. 2 i 6 oraz zwrócił dowody rzeczowe ujęte pod poz. 1 - D. Z., pod poz. 5 i 7 - B. Ł.

VI. na podstawie art. 624 k.p.k. zwolnił obu oskarżonych od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Powyższy wyrok w części co do kary na niekorzyść oskarżonych wniósł prokurator zarzucając rażąco niewspółmierność orzeczonych wobec A. D. oraz B. Ł. kar po 2 lata pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat, polegające na niedostatecznym uwzględnieniu ujawnionych w toku postępowania okoliczności sprawy o znacznym ciężarze gatunkowym wpływającym na wymiar kary, a w szczególności stopnia winy, działania sprawców z niskich pobudek oraz znacznego stopnia społecznej szkodliwości czynu z uwagi na doznane przez pokrzywdzonego obrażenia, co przemawia za koniecznością orzeczenia surowszych kar bez warunkowego ich zawieszenia, gdyż orzeczone kary nie spełniają swoich celów zapobiegawczych i wychowawczych.

W związku z tym wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie kar po 3 lata pozbawienia wolności wobec każdego z oskarżonych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje

Apelacji prokuratora nie można odmówić słuszności. Brak jest wprawdzie przesłanek do podzielenia poglądu, że w stosunku do oskarżonych zachodzi konieczność wymierzenia im bezwzględnej kary po 3 lata pozbawienia wolności, jednak zarzut apelacji skierowany przeciwko rozstrzygnięciu o karze jest uzasadniony.

Sąd Apelacyjny po zapoznaniu się z przesłankami jakimi kierował się Sąd Okręgowy wymierzając oskarżonym karę uznał, że decyzja o wymierzeniu każdemu z oskarżonych kar pozbawienia wolności w wysokości umożliwiającej warunkowe zawieszenie ich wykonania, jest w pełni uzasadniona. Korekty wymaga natomiast wymiar kary grzywny w kierunku jej zwiększenia i tym samym zwiększenia stopnia realnie ponoszonej przez każdego z oskarżonych dolegliwości związanej z przypisanym im przestępstwem.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wymierzona oskarżonym kara 2 lat pozbawienia wolności z zastosowaniem dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia jej wykonania nie nosi znamion rażącej niewspółmierności (w tym wypadku rażącej łagodności) o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k. Sąd Okręgowy w sposób wyczerpujący, precyzyjny i w pełni przekonujący uzasadnił swoje rozstrzygnięcie w tej kwestii, zgodnie z dyrektywami wymiaru kary zawartymi w art. 53 k.k. oraz wskazaniem z art. 69 k.k., w pełni realizując wymagania stawiane przez ustawodawcę.

Prokurator podnosząc zarzut rażącej niewspółmierności kary eksponuje przede wszystkim wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonych przejawiający się w szczególności w brutalnym sposobie działania sprawców i rodzaju doznanych przez pokrzywdzonego obrażeń oraz wyraża przekonanie, że wymierzona oskarżonym kara nie zrealizuje potrzeby kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Nie ulega wątpliwości, że proces kształtowania reakcji prawnokarnej w związku z popełnieniem czynu zabronionego jest złożony i stanowi wypadkową elementów, na które składają się: ustawowy wymiar kary oraz zasady sądowego wymiaru kary, w tym dyrektywy ogólne i szczegółowe (wyrok SA w Łodzi z 21.03.2013r. II AKa 31/13, Lex LEX nr 1298945).

W tej sprawie podstawą wymierzenia oskarżonym kary jest przepis art. 280 § 1 k.k., który przewiduje sankcje karną od 2 lat do 12 lat pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku wskazał, że wymierzając oskarżonym karę miał na uwadze wysoki stopień szkodliwości społecznej czynu oskarżonych oraz stopień ich zawinienia, a więc nie pominął okoliczności odciążających oskarżonych, w tym ich sposobu działania i motywacji. Jednocześnie Sąd Okręgowy przy wymiarze kary uwzględnił również szereg okoliczności łagodzących, które w sprawie oskarżonych niewątpliwie wystąpiły, w tym młody wiek sprawców, pozytywną opinię środowiskową, przyznanie się oskarżonych do winy, skuchę i przeproszenie pokrzywdzonego. Ocena tych wszystkich okoliczności zdecydowała o wymierzeniu oskarżonym kary po dwa 2 lata pozbawienia wolności.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego brak jest powodów dla kwestionowania tej oceny Sądu meriti. W tej sprawie, podobnie jak w każdej innej należy bowiem mieć na uwadze, że wymiar kary jest wypadkową uwzględniania zarówno okoliczności obciążających jak i łagodzących dotyczących oskarżonego, które nie muszą być oceniane jednowymiarowo. Podobnie nie każda z dyrektyw wymiaru kary musi być uwzględniona w każdym przypadku w jednakowym stopniu. Każda z nich wywiera inny wpływ na wymiar kary konkretnego sprawcy, dzięki czemu możliwa jest modyfikacja kary w przypadkach jednostkowych.

Zatem w ocenie Sądu Apelacyjnego dokonana przez Sąd meriti ocena okoliczności podmiotowych i przedmiotowych istotnych z punktu widzenia społecznej szkodliwości, a także pozostałych okoliczności mających wpływ na wymiar kary pozbawienia wolności jest zdaniem Sądu Apelacyjnego trafna i nie budzi żadnych zastrzeżeń. Sąd meriti wymierzając oskarżonym karę pozbawienia wolności uwzględnił wszystkie dyrektywy jej wymiaru zawarte w art. 53 k.k. i całą pewnością karę 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną wobec oskarżonych można uznać za karę współmierną do wagi czynu, który popełnili.

Sąd Apelacyjny podziela również przekonanie Sądu Okręgowego co do zastosowania w odniesieniu do oskarżonych dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary 2 lat pozbawienia wolności. Bez wątpienia trafnie Sąd meriti wyrażając przekonanie co do pozytywnej prognozy kryminologicznej warunkował je przede wszystkim ocenami osobowościowymi każdego z oskarżonych, w tym zwłaszcza z ich dotychczasowym trybem życia oraz ich postawą w toku procesu.

Oskarżony A. D. nie był dotąd karany, posiada dobrą opinię środowiskową, pracuje oraz doksztalca się. Z kolei oskarżony B. Ł. jest uczniem szkoły zawodowej i pozostaje na utrzymaniu rodziców, a kurator w trakcie wywiadu środowiskowego nie stwierdził, aby funkcjonowanie oskarżonego w najbliższym otoczeniu nosiło znamiona demoralizacji. Wprawdzie oskarżony B. Ł. był już karany sędownie na karę grzywny, ale trzeba także wskazać, że dotychczasowa karalność sprawcy nie stanowi negatywnej przesłanki stosowania tej instytucji, nie przesądza zatem o braku pozytywnej prognozy wobec sprawcy, zwłaszcza że w tym przypadku oskarżony ten nie był karany wcześniej na karę pozbawienia wolności. Ponadto należy odnotować, że przecież Sąd meriti miał bezpośredni kontakt z oskarżonymi, co stwarzało doskonale warunki do oceny ich osoby, w tym szczerości wyrażonej skruchy i przeproszenia pokrzywdzonego.

Powyższe okoliczności – w ocenie Sądu Apelacyjnego - faktycznie przemawiały więc za zastosowaniem wobec oskarżonych warunkowego zawieszenia wykonania wymierzonych im kar 2 lat pozbawienia wolności bowiem jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec obu sprawców celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

Sąd Apelacyjny akceptując decyzję Sądu meriti co do zasadności wymierzenia oskarżonym kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania jednocześnie nie odrzucił całkowicie argumentacji zawartej w skardze apelacyjnej prokuratora. Niecelowość orzeczenia kar bezwzględnych pozbawienia wolności nie może być w tym wypadku równoznaczna z uwolnieniem oskarżonych od ponoszenia realnie odczuwanych dolegliwości związanych z dokonaniem przez nich przestępstwem. Stosunkowo krótkotrwały areszt stosowany wobec oskarżonych i bardzo niskie wymierzone im grzywny mogą w ich subiektywnym odczuciu (mimo zagrożenia ewentualnością zarządzenia wykonania kar pozbawienia wolności) zostać odebrane jako nader pobłażliwe potraktowanie, co w rezultacie może wywołać efekt demoralizujący zamiast zamierzonego efektu resocjalizującego.

Dlatego też Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego A. D. oraz B. Ł. w ten sposób, że wysokość wymierzonej w punkcie I części dyspozytywnej wyroku kary grzywny, w odniesieniu do oskarżonego A. D. podniósł do 400 stawek dziennych po 10 złotych każda, a w odniesieniu do oskarżonego B. Ł. do 450 stawek dziennych po 10 złotych każda.

Ustalając wymiar kary grzywny Sąd Apelacyjny kierował się przepisami art. 33 § 1 i § 3 k.k., w tym wziął pod uwagę dochody sprawców, ich warunki osobiste, rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe. Podkreślić należy, że oskarżony A. D. osiąga dochód z pracy w kwocie 1700 zł, a oskarżony B. Ł. jest osobą młodą, zdrową, a więc jego możliwości zarobkowe są duże. W ocenie Sądu Apelacyjnego tak ustalony wymiar kary grzywny jest adekwatny do stopnia społecznej szkodliwości czynu i stopnia winy oskarżonych. Sąd Apelacyjny nie pominął, o czym wyżej była mowa, sytuacji materialnej każdego z oskarżonych. Zważył jednak, że kara grzywny w uzasadnionych wypadkach może zostać rozłożona na raty, może także zostać w sytuacji ustawowo określonej zamieniona na pracę społecznie użyteczną. Winna zatem skłonić oskarżonych do podjęcia większego wysiłku zarobkowego, tak aby grzywnę tę zapłacić i uniknąć jej zamiany na zastępczą karę pozbawienia wolności. To zaś powinno dobrze służyć wychowawczemu oddziaływaniu kary oraz względem prewencji – zwłaszcza indywidualanej.

Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonych kar grzywny zaliczono każdemu z oskarżonych okresy ich tymczasowego aresztowania od dnia 5 lutego 2013 r. do dnia 5 maja 2013r.

Zasądzenie od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym wymierzenie oskarżonemu A. D. opłaty w wysokości 1100 złotych za obie instancje, a oskarżonemu B. Ł. w wysokości 1200 złotych za obie instancje ma swoje uzasadnienie w art. 635 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k. oraz w art. 10 ust. 1 i 2 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 4 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (j.t. Dz.U.1983.49.223 ze zm.).